

Correctievoorschrift VWO

2012

tijdvak 1

Nederlands

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.

Voorts heeft het College voor Examens (CvE) op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet CvE de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommitteerde toekomen.
- 3 De gecommitteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Examens.

De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.

- 4 De examiner en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examiner en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examiner. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke gecommiteerde aanwijzen. De beoordeling van de derde gecommiteerde komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Examens van toepassing:

- 1 De examiner vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examiner en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
  - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
  - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
  - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
  - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
  - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
  - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
  - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;

- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.
Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten.
Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht.
Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 49 scorepunten worden behaald.

Voor dit examen zijn de volgende vakspecifieke regels vastgesteld:

1 *Tekst met vragen*

1.1 Bij de beoordeling van antwoorden op open vragen worden, gelet op de aard van de opgaven, geen punten afgetrokken voor spelfouten. Voor idiomatische en grammaticale

oneffenheden geldt hetzelfde, tenzij het antwoord er minder juist of zelfs fout door wordt.

1.2 Bij enkele open vragen wordt aangegeven dat de kandidaat zich aan een bepaalde antwoordlengte moet houden. Indien de kandidaat bij een dergelijke vraag een antwoord geeft dat inhoudelijk *volledig goed* is en dat *strikt*, dus *zonder enige overschrijding*, binnen de gegeven antwoordlengte valt, wordt daarvoor een extra deelscore van 1 scorepunt toegekend.

1.3 Voor alle open vragen met een maximum aantal woorden geldt: indien een kandidaat een vraag herhaalt alvorens hij/zij tot een antwoord komt, worden de woorden tot aan het eigenlijke antwoord (conform het beoordelingsmodel) niet meegeteld.

2 Samenvatting

2.1 De beoordeling van de samenvatting geschiedt aan de hand van een overzicht van de *in de opdracht gevraagde* informatie-elementen.

2.2 Bij het toekennen van scorepunten aan de informatie-elementen dient gelet te worden op de inhoud, samenhang en formulering:

- Inhoud: de informatie-elementen dienen inhoudelijk correct te worden weergegeven.
- Samenhang: indien de kandidaat een aantoonbaar onjuist verband legt tussen twee informatie-elementen, dient aan één van beide, afhankelijk van de gemaakte fout, geen scorepunten te worden toegekend.
- Formulering: de weergave van de informatie-elementen moet begrijpelijk zijn voor een lezer die de uitgangstekst niet kent. Het is de kandidaat niet toegestaan telegramstijl te gebruiken. Voor een informatie-element dat geheel in telegramstijl is weergegeven, dienen geen scorepunten te worden toegekend. Voor een informatie-element dat gedeeltelijk in telegramstijl is weergegeven, kan maximaal de helft van het aantal scorepunten worden toegekend.

2.3 De aftrek voor incorrecte formuleringen en onjuist taalgebruik in de samenvatting bedraagt maximaal 4 scorepunten. Onder incorrecte formuleringen en onjuist taalgebruik moet worden verstaan: fouten tegen de regels voor interpunctie, voor het gebruik van hoofdletters, voor zinsbouw, voor spelling, voor woordgebruik en voor woordvolgorde.

Deze aftrekgeregeling dient als volgt te worden toegepast:

voor fouten tegen de regels voor *interpunctie*:

1 fout of 2 fouten	- 0
3 of meer fouten	- 1

voor fouten tegen de regels voor de *overige categorieën*:

1 fout of 2 fouten	- 1
3 of 4 fouten	- 2
5 of 6 fouten	- 3
7 of meer fouten	- 4

Fouten die herhaald worden, moeten gerekend worden als afzonderlijke fouten.

Bij de beoordeling van de spelling dient uitgegaan te worden van de schrijfwijze volgens de Woordenlijst Nederlandse Taal (het Groene Boekje) van 2005.

Deze aftrekgeregeling geldt onverkort voor alle kandidaten.

2.4 Het is de kandidaat toegestaan het genoemde maximumaantal woorden in de samenvattingsopgave met 10% van het aantal toegestane woorden te overschrijden. Indien door de kandidaat het aantal toegestane woorden met meer dan 10% wordt overschreden, worden voor de grotere overschrijding per vijf woorden 2 scorepunten afgetrokken. Zie verder het beoordelingsmodel.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Tekst 1 Zappen naar een volgend opwindingsmoment

- 1 **maximumscore 1**
alinea 2
- 2 **maximumscore 1**
alinea 7
- 3 **maximumscore 1**
alinea 11
- 4 **maximumscore 3**
De kern van een goed antwoord is:
  - Hoe meer vrije tijd we hebben gekregen, hoe minder tijd we nemen voor rust / Hoe meer vrije tijd de mensen hebben gekregen, hoe drukker ze het hebben 2
  - een volledig goed antwoord, niet langer dan 20 woorden 1
- 5 **maximumscore 1**
constatering
- 6 **maximumscore 1**
toelichting
- 7 **maximumscore 1**
conclusie
- 8 **B**
- 9 **B**
- 10 **maximumscore 3**
De juiste volgorde is:
6 → 4 → 3 → 1 → 2 → 5

indien alle elementen goed geplaatst 3
indien een keten van vier opeenvolgende elementen goed 2
indien een keten van drie opeenvolgende elementen goed 1
- 11 **C**

Vraag	Antwoord	Scores
12	maximumscore 2 Twee juiste argumenten zijn: <ul style="list-style-type: none"> • Zo voorkomen we dat we over vijftig jaar worden geregeerd door de economische tijdsdruk • Zo kunnen we uit de tredmolen van de productie stappen / Er ontstaat ruimte voor rust en reflectie 	1 1
13	C	
14	maximumscore 2 Woordgroepen die het dwingende karakter tot uitdrukking brengen zijn: <ul style="list-style-type: none"> • “Het regime (van de economische kloktijd)” (regels 214-215) • “(hoeft te blijven) overgeven aan de eisen (die de economische tijd stelt)” (regels 229-231) 	1 1
15	maximumscore 2 De kern van een goed antwoord is: <ul style="list-style-type: none"> • In de tekst wordt bepleit zich af en toe te onttrekken aan de eisen van de economische tijd / meer dan nu evenwicht te brengen tussen de economische tijd en de natuurlijke tijdservaring • een volledig goed antwoord, niet langer dan 20 woorden <p><i>Opmerking</i> <i>Wanneer nuanceringen zoals ‘af en toe’ of ‘meer dan nu’ in het antwoord ontbreken, geen scorepunten toekennen.</i></p>	1 1
16	maximumscore 3 De kern van een goed antwoord is: <ul style="list-style-type: none"> • Er is pas ruimte voor innerlijke rust / voor reflectie en/of creativiteit, als mensen zich niet laten opjagen/regeren door de economische tijd / door de externe druk • een volledig goed antwoord, niet langer dan 20 woorden 	2 1
17	B	
18	C	
19	B	

Vraag	Antwoord	Scores
20	<p>maximumscore 3</p> <p>De kern van een goed antwoord is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • In tekstfragment 1 wordt een benadering/middel besproken om de economische tijdsdruk te reduceren • In de hoofdtekst wordt bepleit om af en toe helemaal te ontsnappen aan de economische tijdsdruk • een volledig goed antwoord, niet langer dan 40 woorden 	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
	<p><i>Opmerking</i></p> <p><i>Aan concrete antwoorden zoals “In tekstfragment 1 wordt het nut van een to do-list besproken, terwijl in de hoofdtekst wordt bepleit om meer dagen vrij te nemen” geen punten toekennen.</i></p>	

Tekst 2 Ornament en smaakdictaat

In een goede samenvatting (maximumscore 18 punten) moeten de onderstaande informatie-elementen opgenomen zijn. Om de scores van de samenvatting per onderdeel te kunnen verwerken, zijn deze afzonderlijke informatie-elementen doorgenummerd.

- 21.1 maximumscore 3**
(*invloed culturele elite*)
- De invloed van de smaakbepalende elite op de kunst in het algemeen is geminimaliseerd / geheel teruggedrongen / weggefallen
  - *een tegenstelling-aanduidend element, bijvoorbeeld: maar*
  - de invloed op de architectuur was en is nog altijd groot
- 21.2 maximumscore 2**
(*voorschrift*)
- Onder invloed hiervan werden versieringen/ornamenten verboden / Het resultaat hiervan was dat versieringen/ornamenten zijn uitgebannen
- 21.3 maximumscore 3**
(*ontwikkelingen*)
- *een tijdsaanduiding die tevens zorgt voor samenhang tussen het voorafgaande en de twee te noemen elementen, bijvoorbeeld: Rond 1900 hebben twee/enkele ontwikkelingen bijgedragen aan dit voorschrift/(smaak)dictaat:*
  - technische ontwikkelingen / technieken in bouw en meubelmakerij
  - sociale ontwikkelingen / huizenbouw voor een grote, onbekende gebruikersgroep / *social design* voor grote groepen arbeiders

Vraag	Antwoord	Scores
21.4 maximumscore 2 (<i>maatschappelijke tendensen</i>)		
• een relatie-aanduidend element dat zorgt voor samenhang tussen het voorafgaande en de te noemen tendensen, bijvoorbeeld: Het voorschrift sloot aan bij drie/enkele maatschappelijke tendensen:		1
• het ideaalbeeld van rein leven / een nieuwe soberheid / een nieuwe eerlijkheid		1
21.5 maximumscore 2 (<i>vervolg maatschappelijke tendensen</i>)		
• het streven naar de verheffing van de werkende stand (door vakbeweging en socialisme)		1
• het democratische beginsel van gelijkheid en gelijkwaardigheid		1
21.6 maximumscore 2 (<i>andere benadering</i>)		
• Enkele bevolkingsgroepen / Allochtonen en jongeren/sportfans		1
• houden zich niet aan dit smaakdictaat / leven zich uit in versieringen / laten zien dat ze een andere smaak hebben / koesteren de ornamentiek van merken en sportclubs		1
21.7 maximumscore 2 (<i>tegenstelling</i>)		
• een tegenstelling-aanduidend element, bijvoorbeeld: Er is dus een tegenstelling / Aan de ene kant ... aan de andere kant / Dus ... maar toch ...		1
• eerste lid tegenstelling, bijvoorbeeld: mensen hebben kennelijk wel behoefte aan beeldtaal en versiering / technisch gezien is het goed mogelijk om versieringen aan te brengen		1
21.8 maximumscore 2 (<i>vervolg tegenstelling en houding auteur</i>)		
• tweede lid tegenstelling: nog steeds geldt het smaakdictaat		1
• Dit is iets wat de schrijver zeer verwondert / De auteur vraagt zich af waarom		1
21.a Regeling met betrekking tot incorrecte formuleringen en onjuist taalgebruik in de samenvatting Voor fouten met betrekking tot incorrecte formuleringen en onjuist taalgebruik kunnen in totaal maximaal 4 hele scorepunten worden afgetrokken. De toepassing van deze aftrekgeregeling kan overigens nooit leiden tot een negatieve score bij deze samenvattingsopgave. De minimumscore voor de opdracht is 0 scorepunten. Zie Vakspecifieke regel 2 voor exacte aanwijzingen omtrent aftrek.		

21.b Regeling met betrekking tot woordgrensoverschrijding van de samenvatting

Voor de eerste overschrijding met 18 woorden dienen geen scorepunten te worden afgetrokken. Voor elke volgende overschrijding dienen per 5 woorden steeds 2 scorepunten te worden afgetrokken tot een maximum van 16 scorepunten. De toepassing van de aftrekgeregeling kan overigens nooit leiden tot een negatieve score bij deze samenvattingsopgave. De minimumscore voor de opdracht is 0 scorepunten.

Schematisch:

181 - 198 woorden: 0 scorepunten aftrek;
199 - 203 woorden: 2 scorepunten aftrek;
204 - 208 woorden: 4 scorepunten aftrek;
209 - 213 woorden: 6 scorepunten aftrek;
214 - 218 woorden: 8 scorepunten aftrek;
et cetera, tot een maximale aftrek van 16 scorepunten.

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per school in het programma WOLF.

Zend de gegevens uiterlijk op 29 mei naar Cito.

6 Bronvermeldingen

---

tekst 1   naar: Joke Hermsen, De Groene Amsterdammer, 4 november 2009
tekst 2   naar: Abram de Swaan, NRC Handelsblad, 17 oktober 2009
tekstfragment 1   naar: Ben Tiggelaar, Intermediair, 20 mei 2011

Nederlands vwo**Centraal examen vwo**

Tijdvak 1

Correctievoorschrift

Aan de secretarissen van het eindexamen van de scholen voor vwo

Bij het centraal examen Nederlands vwo zijn **vier** aanvullingen op het correctievoorschrift.

- 1) Op **pagina 5** van het correctievoorschrift, bij vraag **1** moet naast het antwoord **alinea 2** ook **alinea 3** goed gerekend worden.
- 2) Op **pagina 5** van het correctievoorschrift, bij vraag **4** ook antwoorden goed rekenen waarin de kandidaat de paradox **uitlegt**.
- 3) Op **pagina 5** van het correctievoorschrift, bij vraag **10** dient de tekst te worden vervangen door:

maximumscore 3

De juiste volgorde is 6, 4, 3, 1, 2, 5 3

Indien de volgorde niet juist is maar door wegstrepen van één getal een verder foutloze reeks ontstaat [voorbeeld 6, ~~4~~, 4, 3, 2, 5] 2

Als niet op grond van het voorgaande drie of twee punten kunnen worden toegekend maar door het wegstrepen van twee getallen een foutloze reeks ontstaat [voorbeeld 6, ~~4~~, 4, 3, ~~5~~, 2] 1

- 4) Op **pagina 6** van het correctievoorschrift, bij **vraag 14** moeten de antwoorden “regime” en “eisen” ook goed gerekend worden.

Toelichting:

Woordgroepen kunnen ook uit één woord bestaan.

Algemene toelichting:

Deze aanvulling is noodzakelijk vanwege enkele onvolkomenheden in het CV. Zo leidde de instructie bij de volgordevraag ertoe dat een verkeerd geplaatste 1. een ander effect had dan een verkeerd geplaatste 5. Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om op andere onderdelen waarop door docenten vragen werden gesteld, een nadere toelichting te geven. Dat geldt bijvoorbeeld voor de opmerking bij vraag 14.

Ik verzoek u dit bericht door te geven aan de correctoren Nederlands vwo.

Het College voor Examens,
Namens deze, de voorzitter,

drs H.W. Laan